

MRI ja kohdunrunkosyövän leikkauksen suunnittelu

1

GKS

26.09.2013 Helsinki

Arto Leminen

Yleisimmät syövät Suomessa 2011

3

Naiset	N	Miehet	N
Rinta	4865	Eturauhanen	4719
Paksusuoli	874	Keuhko + ht	1570
Kohdunrunko	859	Paksusuoli	876
Keuhko + ht	824	Iho, N-M	808
Iho, N-M	791	Rakko, al. VT	731
Kaikki	14 951		15 181

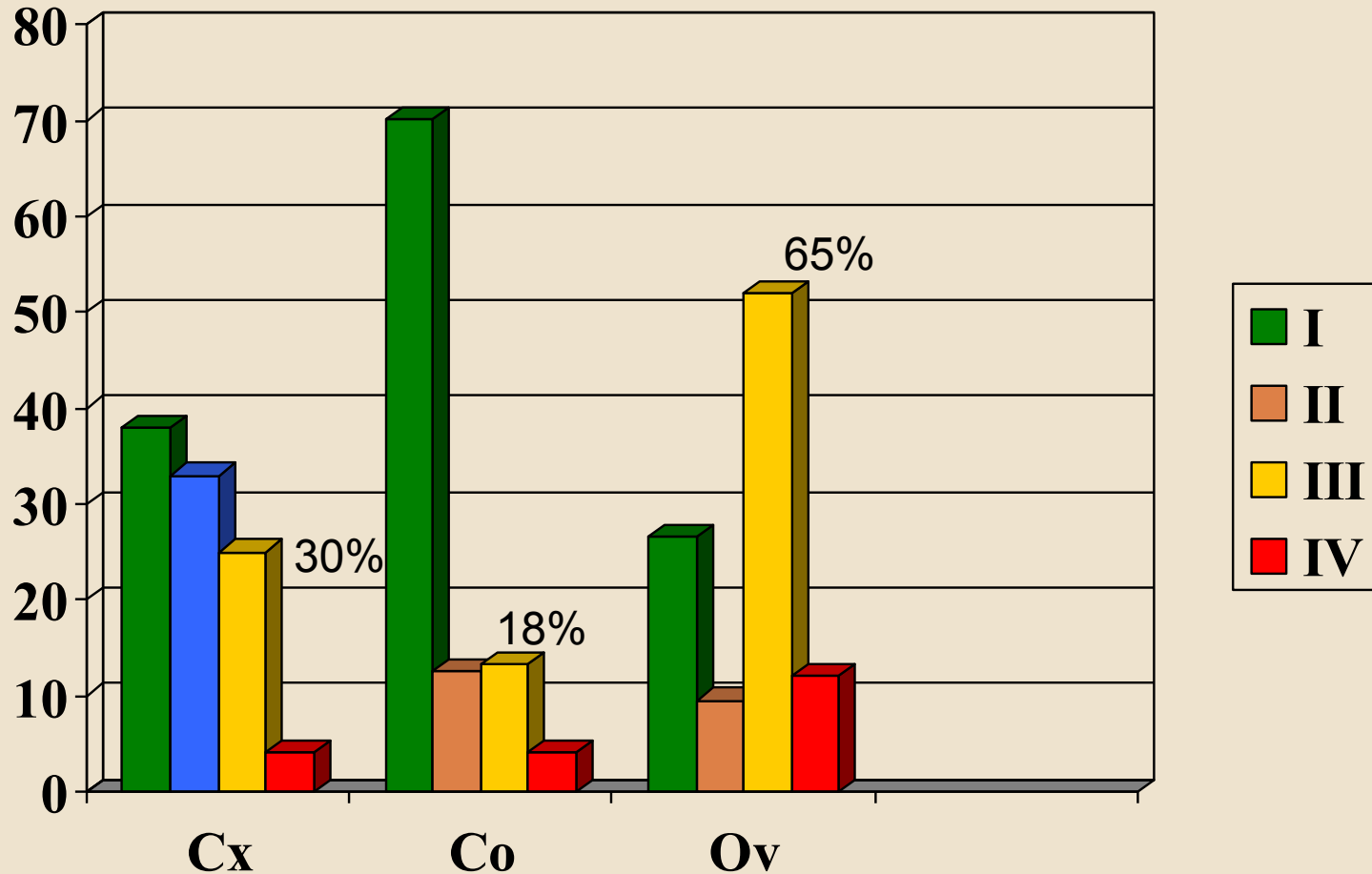
EMCA tyypitys

4

Tekijä	Tyyppi 1	Tyyppi 2
ET/HT	+	-
Lihavuus /MOY	+	-
Gradus	1-2	3
Invaasio	Pinnallinen	Syvä
LNMs	-	+
Histologia	Endometr	CC, seröösi
Ennuste	Hyvä	Huono

Levinneisyysjakauma

5

EMCA riskiluokitus

6

Riski	Stage / grade	%
Low (LR)	IA G1-2	60
Intermediate (IR)	IA G3 IB G1-2	20
High (HR)	IB G3 II-IV G1-3 Seroosi, kirkassolu	20

Muuttunut hoito

7

- **Systemaattinen -> selektiivinen LND**
  - riskiluokitus
- **LND: pelvinen -> pelvinen + p-a**
- **Sädehoito: vähentynyt käyttö (50%)**
  - EBRT -> VBT
- **Solunsalpaajahoido: lisääntynyt käyttö**
  - indikaatiot kovin vaihtelevat

HYKS aineisto 2007-12 (M.L.)

P ja PA LND

8

Vuosi	N	LND (%)	IIIC1-2 (N)	%
2007	142	84	13	9.2
2008	161	81	11	6.8
2009	158	76	23	14.6
2010	148	76	6	4.1
2011	185	68	12	6.5
2012	170	41	12	7.1
p arvo		< 0.001		0.220

Tieto ennen leikkausta

9

- **Myometriuminvaasio (MI)**
- **Leviäminen kohdunkaulaan = servikaalinen invaasio (SI)**
- **Parametrioinfiltraatio (PMI)**
- **Lymfadenopatia (LAP) – etäpesäkkeet (LNM)**
  - **etäpesäkkeet leikkauksen ulottumattomissa**
- **Kaukaiset etäpesäkkeet (st IV)**

Miksi tieto MI:sta ja CI:sta on tärkeä?

10

- **MI – stage I jako**
  - **IA: MI < 50%**
  - **IB: MI > 50%**
- **MI ennustaa hyvin LNM olemassaolon todennäköisyyden**
  - **siis - onko aiheutta tehdä LND vai ei**
- **SI – jos olemassa = stage II**
  - **HR-potilas -> pelvinen ja p-a LND**
  - **radikaali kohdunpoisto (T3) ± (HYKS -)**
- **PMI – kovin harvinainen, st IIIB (inoper)**

EMCA stage I ja LNM

11

Stage	P (%)	P-A (%)
IA G1	0-2.0	0
G2	2.7-4.0	2.7-4.0
G3	11-15	7-15
IB G1	3.6-4.0	0-4.0
G2	8.1-10	2.7-7.0
G3	26-40	16.0-26.7

Boronow et al. 1984 (N=222); Creasman et al. 1987

EMCA stage I /gradus ja LNM

12

Stage	P (%)	P-A (%)
G1 IA	3.4	1.5
IB	7.6	1.8
G3 IA	11.4	?
IB	16.0	7.5

FIGO 1993-95

LNM riski

13

- **Vähäinen (<4%)**
  - LR
  - LVI –
  - endometroidi adenokarsinooma
- **Huomattava / korkea (10-45%)**
  - IR ja HR
  - LVI +
  - ei-endometroidi histologia

Arviointimenetelmät

14

Tutkimus	MI	SI	LNМ	PMI
Kaikukuvaus (KK)	+	±	-	-
MRI	+	+	+	+
TT	±	±	+	+
PET-TT	-	-	+	-
Peroper. arvio (POA)	+	+	±	(+)
Jääleike (FS)	+	+	+	+
Sentinel node (SNT)	-	-	+	-

MI arviointi: MRI vs FS

15

	ACC (%)	SE (%)	SP (%)	PPV	NPV
MRI N = 201	65.8 DI:83.8	58.8 69.2	88.5 88.2	95.2 77.8	51.5 87.7
FS N = 111	90.1 DI: 93.7	90.6 73.1	88.5 100.0	96.3 100.0	74.2 92.4

Kisu I et al. AOGC 2013;92:525-35

MI (syvä) arviointi: MRI vs KK

16

N = 156	ACC (%)	SE (%)	SP (%)	PPV	NPV
MRI	82.0	80.0	83.0	80.0	83.0
KK	74.0	77.0	72.0	69.0	79.0

Örtoft G et al. AOGC 2013:92: 536-45

MI (syvä) arviointi: MRI vs KK

17

N = 20	ACC (%)	SE (%)	SP (%)	PPV	NPV
MRI	-	91.7	50.0	-	-
KK (3D)	-	50.0	87.5	-	-

Saarelainen SK et al. AOGC 2012;91:983-90

MI arviointi: MRI vs KK vs FS

18

N = 64	ACC (%)	SE (%)	SP (%)	PPV	NPV
MRI	81.0	85.0	79.0	65.0	81.0
KK	78.0	85.0	75.0	61.0	92.0
FS	91.0	80.0	95.0	89.0	91.0

Özdemir S et al. Int J Gynecol Cancer 2009;19:1085-90

MI (syvä) arviointi: POA

19

	ACC (%)	SE (%)	SP (%)	PPV	NPV
1 N = 214	87.0	79.0	88.0	77.0	92.0
2 N = 78	91.0	76.0	98.0	-	-

1. Marcickiewicz J and Sundfeldt S. AOGS 2011;90:846-51
2. Maneschi M et al. Minerva Ginecol 2008;60:267-72

MI arviointi ja POA

20

Tutkimus	N	ACC (%)
Goff et al. 1990	113	73.0
Noumoff et al. 1991	60	94.0
Larson et al. 1996	236	90.6
Franchi et al. 2000	403	85.3
Vorgais et al. 2002	256	88.2
Yahata et al. 2007	177	64.0
Traen et al. 2007	72	89.0
Berretta et al. 2008	75	82.,6
Mao et al. 2008	424	90.3
Fotiou et al. 2009	142	81.7
Marcickiewicz et al. 2011	214	87.0
ALL	2 171	85.6

SI arviointi: MRI vs HS vs KK

21

N = 156	ACC (%)	SE (%)	SP (%)	PPV	NPV
MRI	84.0	54,9	91.0	56.0	90.0
HS	95.0	73.0	97.0	79.0	97.0
KK	80.0	38.0	89.0	43.0	87.0

Örtoft G et al. AOGC 2013:92: 536-45

SI arviointi ja KK

22

N = 298	ACC (%)	SE (%)	SP (%)	PPV	NPV
KK	77.5	68.4	82.0	65.1	84.1

Akbayir O et al. Gynecol Oncol 2011;122:600-3

LNM leikkausta edeltävä arviointi

23

- **TT ja MRI kertovat ovatko imusolmukkeet kooltaan normaaleja vai eivät (raja 10 mm)**
  - LNM – vain noin 10%:ssa koko suurentunut (Petru et al. 1999)
  - poikkeava muoto – kovin eriävät mielipiteet
- **PET-TT kertoo aktiviteetin – kallis!**
- **POA**

N = 126	ACC (%)	SE (%)	SP (%)	PPV (%)	NPV (%)
	64.0	72.0	81.0	56.0	89.0

Arango et al. Obstet Gynecol 2000;95:553-6

Leikkausta edeltävät tutkimukset (HYKS)

24

Riski - preop. histo	Tutkimus
LR	CA125, thx, yv KK, lantion MRI
IR	CA125, thx ja yv KK/vartalon TT, lantion MRI
HR	CA125, vartalon TT, lantion MRI

HYKS Nkl aineisto (M.L.)

25

- **Vuoden 2012 leikkaukset, N = 162 (170)**
- **MRI tehtiin 106 potilaalle (65.4%)**
  - **kahdella ei kantaa MI määrästä, SI ei ole analysoitu**

Stage	N	%	
IA	94	58.0	
IB	35	21.6	
~~II~~	~~10~~	~~6.2~~	~~I-II 85.8%~~
IIIA	6	3.7	
IIIB	2	1.2	
IIIC1	8	4.9	
IIIC2	2	1.2	
IVB	5	3.1	III-IV 14.2

MI: MRI vs histo

26

	Histo < 50%	Histo > 50%	YHT
MRI < 50%	47	4	51
MRI > 50%	17	36	53
YHT	64	40	104

Tulokset: MI ja MRI

27

N = 104	ACC (%)	SE (%)	SP (%)	PPV	NPV
MRI	85.1 DI:67.9	90.0	73.4	67.9	92.2

Luomaranta A et al. (julkaisematon)

LNM: MRI vs histo

28

	Histo LNM -	Histo LNM +	YHT
MRI: LAP -	97	4	101
MRI: LAP +	0	5	5
YHT	97	9	106

Luomaranta A et al. (julkaisematon)

Tulokset: LNM ja MRI

29

N = 106	ACC (%)	SE (%)	SP (%)	PPV	NPV
MRI	96.0 DI: 100.0	55.6	100.0	100.0	96.0

Luomaranta A et al. (julkaisematon)

Preop histo (+KK) ja MRI: erottelu IAG1-2 vs G3 ja ei-endometroidi

30

Tutkimus	SE (%)	SP (%)	Kappa arvo	P arvo
Histo N = 941	74.2	91.6	0.597	< 0.0001
MRI N = 109	67.3	92.5	0.599	< 0.0001

Luomaranta A et al. (julkaisematon)

Käytännössä

31

- **MI arviointi vaikeaa kun**
  - myomat, etenkin submukoottiset
  - kornun ja isthmus-seudun kasvaimet
  - kun hematometra tai runsas nestekertymä ontelossa
  - kun vähäinen kokemus kuvien tulkinnasta
- **SI**
  - vähäinen tapausmäärä -> vähäinen kokemus
- **LAP / LNM**
  - vaikuttaa melko vähän siihen miten leikataan, määräytyy enemmän riskiluokan ja potilaan mukaan

Yhteenveto

32

- **EMCAN osuus gyn. syövistä noin 50%**
- **EMCA lisääntyy: elinikä, lihavuus, HT käyttö**
- **Selektiivinen LND riskiarvion mukaan**
- **MRI ja MI**
  - hyvä, ei optimaalinen
  - FS ehkä parempi, mutta vie leikkaussaliaikaa ja on kalliimpi (4-5 x)
- **MRI ja SI**
  - hyvä, mutta tieto ei vaikuta leikkauksen laajuuteen
- **MRI ja LNM**
  - tutkimus kertoo pääasiassa vain ovatko LNs suurentuneet